

2026-05-21

Landsbygds- och  
infrastrukturdepartementet

## **Banker och finansbolag ska i brottsförebyggande syfte ges direktåtkomst till körkortsregistret**

Svenska Bankföreningen hemställer om att regeringen föreskriver att banker och finansbolag som bedriver verksamhet som omfattar fordonsfinansiering ska ges direktåtkomst till körkortsregistret.

Förslagen enligt denna hemställan är följande.

1. Att det i vägtrafikdatalagen (2019:369) föreskrivs att finansiella företag som bedriver tillståndspliktig verksamhet som omfattar fordonsfinansiering ska ges direktåtkomst till körkortsregistret.
2. Att, om behov av ny lagstiftning inte föreligger, direktåtkomst enligt p 1 ska ges på annan grund.

### **Bakgrund**

Banker och finansbolag har vid flera tillfällen ansökt till Transportstyrelsen om direktåtkomst till körkortsregistret.

Transportstyrelsen har vid samtliga tillfällen avslagit ansökningarna. Besluten har, såsom det får förstås, motiverats med i huvudsak att finansieringsverksamhet inte kan motivera ett behov av direktåtkomst till körkortsregistret.<sup>1</sup>

Transportstyrelsens beslut avseende frågor om direktåtkomst till körkortsregistret kan inte överklagas, vilket motiverar denna framställning.

### **Bakgrund och rättsliga förutsättningar**

Banker och finansbolag finansierar i stor omfattning nya och begagnade fordon av olika slag genom leasing och avbetalning till konsumenter och näringsidkare.

I främst brottsförebyggande syfte finns därvid behov av att gentemot Transportstyrelsens verksamhet som rör behörigheter kunna kontrollera körkortsuppgifter i samband med kreditprövningen.

<sup>1</sup> Se bilaga, Transportstyrelsens beslut den 2 februari 2026 (avidentifierat).



Syftet med vägtrafikdatalagen (2019:369) är att kunna ge offentlighet åt den information som finns i vägtrafikregister och för att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.<sup>2</sup>

Att uppgifter om en persons körkort i vissa fall, när särskilda förutsättningar är uppfyllda, ska kunna offentliggöras följer av undantagsbestämmelser i vägtrafikdatalagen.

Enligt 2 kap. 10 § vägtrafikdatalagen får vissa uppräknade behörighetsuppgifter behandlas om det är nödvändigt för att tillhandahålla sådana uppgifter om behörigheter som behövs som underlag för prövningar eller beslut för försäkringsgivning *eller någon annan verksamhet*.

Det har i stor utsträckning lämnats till tillämpningen att avgöra när en verksamhet kan anses ha behov av sådana uppgifter som underlag för prövningar eller beslut.

Enligt lagens förarbeten i den del som rör utlämnande av uppgifter till en aktör som bedriver verksamhet som inte är statlig eller kommunal författningsreglerad verksamhet, framgår att *personuppgifter får behandlas för att tillhandahålla uppgifter om behörigheter som behövs som underlag för prövningar eller beslut i sådana verksamheter*, till exempel inom ramen för en affärsförbindelse eller en rättstvist.

För att personuppgifter ska få behandlas med stöd av ändamålet krävs att mottagaren har behov av information om en persons innehav av en viss behörighet, *som underlag för en prövning eller ett beslut*. Om mottagarens syfte endast är att kontrollera till exempel en persons identitet är ändamålet inte tillämpligt.

Som exempel på verksamhet som kan ha behov av uppgifter om behörigheter nämns biluthyrningsfirmornas behov av tillgång till körkortsuppgifter på grund av att ett fordon endast får lämnas ut till någon som har behörighet att föra fordonet.<sup>3</sup>

### **Finansbolagens och bankernas skyldigheter**

Den organiserade brottsligheten i Sverige är systemhotande. Bedrägeribrottslighet utgör numera en av de kriminella nätverkens främsta inkomstkällor.<sup>4</sup>

Att i möjligaste mån motverka brott och organiserad brottslighet är ett ansvar som åligger samtliga aktörer i samhället, såväl offentliga som privata.

Enligt lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) har banker och finansbolag, i egenskap av verksamhetsutövare, långtgående skyldigheter att göra riskbedömningar av såväl den egna verksamheten som de tjänster som erbjuds kunderna. Misstänkt penningtvätt ska rapporteras till finanspolisen.

---

<sup>2</sup> 1 kap. 1 § vägtrafikdatalagen.

<sup>3</sup> Proposition 2018/19:33 s 111. En kommentar i denna del är att det ter sig självklart att den person som de facto kör iväg med ett leasat eller hyrt fordon har giltigt körkort. Motsvarande skyddsintresse torde dock avse trafiksäkerhet. Såsom framgått rör denna framställning brottsförebyggande åtgärder.

<sup>4</sup> Se vidare Hotbildsbedömning för Sveriges banker, Svenska Bankföreningen 2026

Interna rutiner och riktlinjer som omfattar samtliga åtgärder ska finnas på plats.

Regeringen framhåller att banker och finansbolag har en viktig roll i att stävja den negativa utvecklingen inom den finansiella brottsligheten.

#### **Närmare om fordonsfinansiering och bedrägeri**

Fordonsfinansieringsbranschen har under lång tid varit särskilt utsatt för bedrägerier. Det finns inget som tyder på att detta kommer att upphöra.

Fordon av olika slag, såsom lyxbilar och tunga maskiner, är attraktiva för kriminella då de representerar stora värden, är snabbt omsättningsbara på en nationell och internationell marknad samt är enkelt flyttbara.

Enligt penningtvättslagen har banker och finansbolag krav på sig att förstå syftet med en viss affärsförbindelse.

Då en person ansöker om finansiering av fordon utan att ha möjlighet att själv nyttja fordonet kan ytterligare kontroller behöva vidtas för att förstå syftet med affärsförbindelsens syfte och art. Om tillräcklig klarhet inte kan uppnås förhindrar det att en affärsförbindelse ingås.

En vanligt förekommande situation i samband med fordonsfinansiering är att kunden dels identifierar sig genom BankID, dels är kreditvärdig, dels att kreditbedömningen inte leder till omständigheter som talar för att krediten inte kan beviljas. Krediten blir således beviljad och fordonet överlämnas till kunden.

Efter att finansieringsavtalet blivit gällande erläggs ingen, eller enbart någon enstaka betalning. Vid kreditgivarens försök att lokalisera fordonet framkommer det att fordonet kort efter leverans har fraktats utomlands i bedrägligt syfte. Finansbolaget har då i realiteten små möjlighet att få sina rättigheter tillgodosedda. Även brottsbekämpande myndigheter har i praktiken visat sig ha begränsade möjligheter att utreda brottsligheten och återta fordonet.

#### **Bristande behörighet är en riskindikator för kreditbedrägerier**

Vid en granskning<sup>5</sup> av 28 ärenden där man misstänkt bedrägeri har det i tio fall identifierats en gemensam omständighet, nämligen att personen som ansökt om finansiering inte haft körkortsbehörighet i Sverige.

Av ärenden där en person ansökt om finansiering utan avsikt att återbetala krediten noteras således en påfallande stor andel som saknat körkortsbehörighet.

Dessa misstänkta bedrägerier hade sannolikt kunnat förhindras om finansbolagen och bankerna haft kontrollmöjligheter genom direktåtkomst till körkortsuppgifter hos Transportstyrelsen. I vart fall hade uppgiften lett till en fördjupad utredning i syfte att stärka beslutsunderlaget inom kreditprövningen.

---

<sup>5</sup> Avseende ett kreditinstitut med en granskningsperiod om nio månader. Det saknas anledning att anta att en bredare granskning skulle avvika från ett likvärdigt resultat.



Mot bakgrund därav kan slutsatsen dras att bristande körkortsbehörighet är den kanske enskilt viktigaste riskindikatorn för denna typ av kreditbedrägerier. Avsaknaden av adekvata kontrollmöjligheter bidrar därmed till att finansiella produkter utnyttjas i kriminellt syfte.

Det finns inget som tyder på att behovet av kontrollmöjligheter skulle minska över tid. Tvärtom finns åtskilligt som talar för att behovet kan förväntas öka.<sup>6</sup>

### **Finansbolagen och bankerna bör omfattas av kretsen som har ett legitimt behov**

Bankers och finansbolags tillgång till behörighetsuppgifter i enlighet med denna framställning skulle enligt vad som anförts ovan vara ett ändamålsenligt verktyg för att genomföra lagstadgade riskbedömningar och därmed reducera förekomsten av kreditbedrägerier. I förlängning kan detta förväntas få effekt för att strypa en av de kriminella nätverkens största inkomstkällor.

Vidare torde det inte råda några tvivel om att de banker och finansbolag som sysslar med ifrågavarande verksamhet har ett sådant behov som av avses i 2 kap. 10 § vägtrafikdatalagen av att kunna stärka beslutsunderlaget vid kreditgivning.

Motiven för banker och finansbolags behov är minst lika angelägna som för den enligt lagen uttryckligen angivna försäkringsgivningsverksamheten. Banker och finansbolag bör därmed, generellt sett efter vederbörlig ansökan i varje fall, ges till tillgång till uppgifter om behörigheter.<sup>7</sup>

Då Transportstyrelsen anser sig förhindrad att medge tillgång, behöver regeringen ingripa i enlighet med denna framställning.

### **SVENSKA BANKFÖRENINGEN**



Hans Lindberg



Christian Nilsson



Erik Wendeby

<sup>6</sup> Se Hotbildsbedömning för Sveriges banker 2026, Svenska Bankföreningen 2026.

<sup>7</sup> Ytterligare skäl till att banker och finansbolag har ett kontinuerligt behov av körkortuppgifter är dels att nyttjandet av fordonet som finansieras kräver körkort; detta såväl i samband med provkörningar som under avbetalnings- eller leasingperioden, då finansieringsavtalen som utgångspunkt reglerar att det enbart är kunden som får nyttja det finansierade fordonet. Dels att körkortsinformation kan behövas för att finansiären ska uppfylla sina skyldigheter i förhållande till den försäkringsgivare hos vilken fordonen hålls försäkrade.

Även dessa skäl torde falla in under ett informationsbehov såsom underlag för en prövning eller ett beslut, i enlighet med vägtrafikdatalagens syften.

## Bilaga

### **Ansökan om utökning av medgivande till direktåtkomst**

#### **Transportstyrelsens beslut**

Transportstyrelsen avslår ansökan om utökning av medgivande till direktåtkomst för att få behörighet till körkortsuppgifter från X Bank

#### **Redogörelse för ärendet**

X Bank (nedan kallat bolaget) har sänt in en ansökan om utökat medgivande till direktåtkomst för verksamheten finansiering av fordon.

Bolaget framför att de önskar utökat medgivande till körkortsuppgifter. Bolaget skriver i sin ansökan att de köper bilar i samband med deras finansieringsverksamhet för både leasing och avbetalningar och bör därmed likställas med en bilhandlare i vägtrafikdatalagens mening.

Bolaget beskriver sin verksamhet på nedan sätt:

” När vi går in i avtal med kunden om avbetalning innebär detta en försäljning som innebär att bilen säljs. Att den säljs i form av att bilen ska betalas av under en längre tid genom ett avbetalningskontrakt innebär inte att en försäljning inte skett. Vid avbetalning har alltså både ett köp och ett sälj skett av bolaget vilket bör innebära att vi anses bedriva handel med fordon. När vi istället ingår avtal om leasing innebär detta också att vi köper bilen. När vi sedan hyr ut bilarna till kunden får kunden förfoganderätten till den men vi förblir rättsliga ägare. Vid leasing har alltså ett köp och en uthyrning skett av bolaget vilket bör innebära att vi anses bedriva både handel och uthyrning av fordon. När vi låter en kund provköra en bil har inte en handel eller uthyrning ännu skett men en provkörning är så nära förknippad med försäljningen att det måste anses vara en del av biluthyrningen/handeln med fordonet.”

Bolaget framför att de använder sig av externa återförsäljare för att fullfölja denna handel med fordon.

Bolaget skriver att deras ändamål är att kontrollera att det endast är förare som är behöriga att framföra fordonet som är de som framför bilar som finansieras av bolaget.

Bolaget har i sin ansökan även beskrivit hur det är tänkt att en sökning på körkortsuppgifter är tänkt att gå till. Då Transportstyrelsen inte tillhandahåller några API:er är bolagets beskrivning inte möjlig.

### **Tillämpade bestämmelser**

Transportstyrelsens bemyndigande att i enskilda fall besluta om anslutning till vägtrafikregistret för direktåtkomst framgår av 8 kap. 2 § vägtrafikdataförordning (2019:382).

I enlighet med 3 kap. 4 § 1 st. 2 p. vägtrafikdatalag (2019:369) får direktåtkomst endast medges för sådant eller sådana ändamål som framgår av 2 kap. 3-18 §§, med undantag för ändamål som framgår av 2 kap. 16 § 1 p. Direktåtkomst får inte heller medges för något av ändamålen i 2 kap. 5 § 5 p och 6 p, samma lag.

### **Motivering**

Medgivande för direktåtkomst får endast medges av Transportstyrelsen för de ändamål som framgår av vägtrafikdatalag (2019:369).

Bolaget har sedan tidigare medgivande om direktåtkomst till vägtrafikregistret. Det nu aktuella ärendet avser därför endast fråga om medgivandet fortsättningsvis skall gälla utan den nuvarande begränsningen att körkortsuppgifter inte får lämnas ut.

Bolagets verksamhet har inte ändrats sedan avslaget på ansökan från år 2022. Bolaget beskriver sin verksamhet på samma sätt, där bolaget står för finansieringen medan hanteringen av fordonen sköts av externa återförsäljare.

Transportstyrelsen anser därför, med anledning av det ovan sagda, att er nuvarande begränsning gällande användning av sökbegrepp vid direktåtkomst ska fortsatt gälla i oförändrad form.

### **Övrig information**

Detta beslut får inte överklagas, se 1 kap. 4-5 §§ vägtrafikdatalag (2019:369) och 7 kap. 5 § (lag 2018:218) om kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.